

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XXIV. Ritus varii ac supplicandi rationes, quibus Deipara Lindensis olim culta, & nunc, ad Ecclesiae veteris morem, colitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

nentium non tam respondentis quàm ludentis, & ludendo calidos juventæ spiritus irritantis Echo, sibilis, ad novum modulandi æstum succensî, quò fiunt sacro loco propinquiores, eò lætioribus dulcioribusque perfonant modulis: quoad tandem ad ipsam Deiparæ Adem delati, tanquam innoxia, mellis tamen avida, apum examina, Tiliam suam cælesti rore ac melle gravidam nacti; inter sacrum Missæ sacrificium, & harmonicos Musicorum concentus, rorem cælestem ac mella legunt; quibus deinceps intra animorum suorum quasi cellas reconditis, ad DEI & Deiparæ amorem, cultum ac religionem, totâ nutrantur foveantur que vitâ.

CAPUT XXIV.

Variis, & supplicandi rationes ac modi, quibus Deipara Lindensis olim culta, & nunc, ad Ecclesie veteris exempla colitur.

Spiritus, & solennes ad Deiparam Lindensem supplicantium ceremoniæ, perinde possent calamo & oratione pingi, atque in se oculis spectantium sunt gratæ; magnam sanè huic narrationi, & pietate, quam spirant, & varietate sua gratiam adferrent. Si enim, iplo teste Christo Domino (a) *Gaudium est Angelis, super uno peccatore penitentiam agente; quidni jucundum sit, tum iisdem Angelis, tum etiam hominibus spectaculum, non unum duntaxat, sed tot pænitentiam agentes, & quod agunt, tot ac talibus modis profiteantes, intueri? sive igitur composito agmine procedentium, sive peregrinorum, aliorumve Lindam accedentium, ritus intuearis, videbis principio pleros-*

I 2

(a) Luc. 15.

plerosque, accensis præire cereis, & illa ceræ ardenti
 luce palàm contestari, duritiem cordis per peccat
 quondam prope faxeam, DEI Deiparæque ope non
 tantùm ad instar ceræ emollitam, ac ad DEI nutum
 flexilem; verum & Spiritus sancti igne accensam, in
 in se ardere, ut etiam bonæ conversationis luce, om
 nibus, qui spectant, occasionem det *glorificandi Pa
 trem qui in cælis est* (b) Quod si fortasse necdum
 qui faciunt, facturos tamen confidunt; & accen
 face, quàm manu præferunt spondent, ac quod
 quasi modo in manum conveniunt. Iam quid est
 cum S. Gregorio (c) loquamur) quod opus nostrum,
 ita faciendum est, ne uideatur: & tamen ut debeat
 ri, præcipitur: nisi quod ea, quæ agimus, & occultant
 sunt, ne ipsi laudemur; & tamen ostendenda sunt, ut la
 udem cœlestis Patris augeamus? Nam cum nos iustitiam
 stram, coram hominibus facere Dominus prohiberet,
 adiunxit, ut uideamini ab eis; & cum rursus uidentibus
 hominibus bona opera nostra præciperet, protinus suble
 ut glorificent Patrem uestrum, qui in cælis est. Qualiter
 tur uidentia essent, uel qualiter non uidentia, ex senten
 tiâ sine monstravit: quatenus operantis mens, opus suum
 propter se uideri non quereret; & tamen hoc, propter
 lestis Patris gloriam non calaret. Atque hinc, simp
 rudioris plebeculæ desideriiis, anxie ententis,
 quos gestant cereos, omnium in sacra comburatur
 Æde, conniveri debet. Tamen enim Dominus
 non munerum, quæ offeruntur, molem, sed rursus
 spectet & acceptet sensa, vulgi tamen simplicitate
 (b)

(b) Matth. 5. (c) 3. parte pastoral. ad mon. 6.

se plus existimat placere Deo, quò plus, etiam de aspectabili illo candelarum luce, ad DEI gloriam promit: nisi fortassè aliqui per illam cereorum suorum lucem, eo magis Catholicæ fidei, quam profiterentur, splendorem, promicare apud Lindam Marianâ uelint; quo densiores Lindam, in uicino Ducatu, excipiunt hæreseon sectarumque tenebræ.

Iam uerò alios quoque uideris, accensos cereos, aliavè munuscula, manibus præferentes, uel maiorem sacelli Arcam, uel ipsum Sacellum, ter ut minimum, circuire; fortasse non immemores repetitarum per septem dies, circa Urbem Iericho, (a) processionum. Neque enim quibusdam, aut pro asperitate pravitateque morum, teneriorem, aut pro peccandi astuetudine uitiorumque usu infirmiorum Ierichunta, nomine reque ipsâ quaravis Lunæ mutabilitatem referentem, hostis ille generis humani, in animo quasi à fundamentis erexit; ut non nisi frequente circuitu, & ui, quasi per uarios astultus, admotâ, infelices illi Ierichuntis muri, subruui ac funditus evertiqueant. Neque illud minùs frequens, aut minùs iucundum spectaculum est, quando plerique non modò de geniculis nixi, circum Aram sacelli, uel ipsum quoque sacellum, iterum ac sæpius reptant; uel aliquam itineris Lindensis partem, præsertim cum uiciniores Lindæ fiunt, geniculis reptando absolunt, & quod primæ Christianorum Ecclesiæ in more positum fuisse legimus, exemplo, & re ipsâ probent. Nam & *Geniculationes*, cum Tertulliano (b) ac Hieronymo; (c) *Et populum ingeniculantem*

13

adorare,

(a) Iosue 6. (b) ad scapulã c. 4. (c) in c. 3. ad Eph.

adorare, cum Prospero (a) & cum citato jam Ter-
tulliano aduersus Iudæos, genibus positus, & manibus
cadentibus pectus, & facie humi volutatâ, orationem
commendari, quavis propè die, apud Lindam Marianam
nam spectamus. Cæterum uti *Geniculatio*nes usitate,
quæ affixis certo loco genibus fiunt, communes aliis
locis sunt; ita, quibus circa Aram uel ipsam Ædem
reptatur, Lindæ Marianæ singulares ac propriæ, et
admodum paucis uidentur communes; perinde
que uita, quæ secundum Rupertum, geniculatio-
bus figuratur, tum Christianis tum gentilibus com-
munis est: at uita, ad uirtutem & legem diuinæ et-
ernæ, admodum est singularis, & in paucis se offert
spectanda. In uita ea super re, Ruperti ipsius sapien-
tissimam adducere contemplationem. In uita, in-
quit ille (b) nos ita natura formavit, ut genua genuis
posita sint; unde & à genis genua dicuntur. Ibi enim
herent sibi, & cognata sunt oculis lacrimarum indicia
& misericordia. Deniq; complicatū aiunt signi forma-
hominem, ita ut genua sursum sint, quibus oculi forma-
tur, ut cavi fiant ac reconditi. Inde est, quod homines
dum se ad genua prosternunt, statim lacrimantur. Vnde
enim natura, nos maternum memorare uterum ubi con-
sistebamus in tenebris, antequam ueniremus ad lucem. Pro-
pterea, qui causam istam diligenter attendit, ille scienter
rationabiliter laudat & approbat, sanctum & eruditum
cogitationibus familiare esse, genua frequentius excelsis
DEO curvare, & genas lacrimosas genibus curvis applica-
re; ut respiciat ac cogitet Creator habitans in excelsis

(a) p. I. cap. 14. de predict. Dei (b) lib. 6. ad cap. 14.
Cantic.

qualiter nos in utero formavit. Quo loco, cum multa Rupertus eruditè iuxta ac piè, tum illud ad causam nostram accommodè dixit, uidelicet, *sanctus & eruditus cogitationibus familiare esse, genua frequentius excelsa curvare DEO*: quia id non modò Stephanus (b) Petrus (c) Paulus (d) uerùm etiam & Christus (e) & Salomon (f) & Daniel (g) fecerunt. Præ cæteris tamen Sanctis, maximè id familiare S. Iacobo Apostolo, qui *Frater Domini*, appellatus est, fuisse memòrant; cui ex frequenti geniculatione, genua callum instar Cameli, obduxerunt, quemadmodum S. Hieronymus in Catalogo de scriptoribus Eccles. prodicit. Quia & Frontem, si S. Chrysostomo hom. 5. in Matth. credimus, habuit Callosam, eò quod illam inter orandum prostratus, assiduò terræ affigeret. Denique & S. Bartholomæus, teste Ribadenerra in uita, & S. Martha, S. Antonino teste, centies per diem, & centies per noctem flexis genibus invocabat & adorabat DEVM. *Hic modus ac ritus* (uidelicet de geniculis adorandi) ait P. Georgius Schererus (h) ita quondam apud Catholicos fuit in usu, ut frequentius geniculando magna in excavatis marmoribus foramina, quòd meis oculis sæpè uidi reliquerint. Neque hoc mirum, cum & gutta cavet lapidem, & formicæ, in petris viæ vestigia relinquunt.

Quale uerò, & quàm uerè ad ueteris Ecclesiæ usum affiné illud spectaculum, quando plerique, non genibus duntaxat nixi, sed totò corpore humi prostrati,

I 4

strati,

(b) Act. 7. (c) Act. 9. 4. (d) Act. 20. & 21. 5. (e) Luc. 22. 41. (f) 3. Reg. 8. (g) cap. 6. (h) Concione 7ª contra Aliorum.

strari, cum Christo Domino, *in faciem suam procedendo*, (b) ipsi quoque, ut Tertullianum iam loquentem audivimus, *Facie humi uoluta* oravit; uerum & cum eodem Domino Crucifixo, manibus atque toto corpore, in morem Crucis terræ quasi affixus, ad instar Apostoli Pauli (c) *Christo configuntur Crucifixo* & non tantum spiritu, uerum & corpore quadammodo Crucifixo conformantur. Quod dum faciunt, non iam uerbis, sed, (quemadmodum Nistenus loquentem Apostolum inducit) opere ipso, *Clamant nullam in se affectionem humanam uivere; non fastidium, non timiditatem, non uoluptatem, non dolorem, non iram, non metum, non audaciam, non iniuriarum memoriam, non inuidiam, non uindictam, non avaritiam, honoris aut gloriæ cupiditatem: sed, his omnibus abrasis, solus ille superest, qui nihil est horum; qui est ipsa sanctificatio, & puritas, & immortalitas, & lumen, & ueritas; qui pascitur in Liliis in splendoribus sanctorum.* Manus enim in modum crucis expandendo representant in te illam, uti Tertullianus lib. de Oratione (e) appellat, *Citharam diuinam in Cruce Modulationem.* Nos uero, inquit ille, non tollimus tantum manus, sed etiam expandimus; & diuinam Passionem modulantes, confitemur Christo. Putat etiam Cerda, doctissimus Tertulliani aliorumque interpretum; illum, eam in Modulatione alludere, & ad modum, quo extenti sumus; & ad Musicas chordas societate adsonantes: quasi extensus Christus Chorda una, & extensus Christianus Chorda alia; atque ita gratissima utrinque fiat Modulatio.

(b) *Matth. 26. 39.* (c) *Gal. 2. 19.* (d) *hom. 31. Cant.* (e) *cap. 11.*

quo fortasse etiam orandi ritu, ut & à Crucis myste-
rio Christi que Passione Christiani olim (eodem
Cerdâ, testem Alitelmom de laude Virginitatis, ad
caput 16. Apologotici Tertulliani adducenté) *Crucio-*
la dicti fuerunt. Nunquid & nostros istos jure quis
Cruciolas appellarit?

Ad extremum, ne illa quidem apud B. V. Lin-
densem desiderari possunt spectacula, quæ apud S.
Felicem Nolanum spectari solita, S. Paulinus (b)
hunc in modum memorat.

*Cernere sæpè iuvat, uarijs spectacula formis,
Mira salutantum, & sibi quaque accommoda votis
Poscentum. Videas etiam de rure colonos
Non solum gremio sua pignora ferre paterno,
Sed pecora ægra manu sæpè introducere secum,
Et Sancto, quasi conspicuo, mandare licenter
Moxq; datam sua confisos ad vota medelam,
Expertogaudere Deo, & iam credere sana,
Et uerè plerumq; brevi sanata sub ipso
Limine, læta suis iumenta reducere tectis.*

Non, inquam, hæc apud Lindam omnia deside-
rantur. Nam & uariis efficta formis anathemata ac
donaria offerri, jam ante memoravimus, & non co-
lonos modò, uerùm & alios majores meliorum que
subselliorum homines, sua offerre pignora, aut, quos
pignorum loco habent, amicos, Deo ac Deiparæ
commendare, quotidie propè spectamus. Inter alia
uerò omnia frequentissimè licet intueri Pecora ægra
adduci, & circum Ædiculæ parietes circumduci;
magnâ etiam sectariorum erga Deiparam Linden-
sem

I 5

(a) cap. II. (b) Natali 6.

sem fiducia; nec minore commodo suo ut alias dicendum erit. Interim preteriri hoc loco non debet, quod hac ipsa die, atque adeo eadem, qua hæc scribimus, horam spectavimus. Hieronymus Mitzka, Schistensis oppidi inquilinus, equum paullo ante habuit morbo ita afflictum, ut ne pabulum quidem carpere, tantum abest, ut operas hero præstare aliquas posset. Concepit herus ad Deiparam Lindenensem uotum, & equum, si revaluisset, apud Lindam stitutum promissit; continuo equus revaluit, & herus quanquam lutherana castra secutus non tantum equum hodie Deiparæ stitit, ac circa ipsius ædem, pro more, ter circumegit. Uerum & ex cera anathema Resselii emptum, Deiparæ obtulit.

Ad extremum, quidquid in Atlantis Marianæ Idea pag. 46. de B. Virginis cultu quo ad modum percessetur, id apud Lindam Marianam non auribus modo, uerum & oculis usurpari potest. Quibus iuramentum addideris, quæ pietate juxta atque gloria maximam duo Principes hisce temporibus ediderunt, Maximilianus S. R. I. septemvir, & Joannes Casimirus Poloniæ Succiæque Rex: ille paucis ante obitum autographam proprio sanguine conscriptam nemini mortalium conscio, clam in Æde Oetinganâ ad altarem occultavit; quâ se Divæ Virgini Peccatorem ipse scripsit, devovit: iste uerò Voto Calendis Aprilis Annæ M. D. LVI. Leopoli ad summam Aram, suorum omnium Regni sui Ordinum nomine palam nunciavit, felicissimo nomine, Deiparam Virginem Poloniæ REGINAM dixit.

CAPU